

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

07 august 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun, Elena Covalenco, Liliana Catan, Iurie Diaconu,

judecând în ședință, fără participarea părților, recursurile ordinare, declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vitalie Călugăreanu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2018 și de către avocatul Gheorghe Șalari în numele inculpatului Ciutac Ion, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 07 martie 2018 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2018, în cauza penală în privința lui

Ciutac Ion XXX, născut la XXX, originar și domiciliat în XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 24.10.2017 pînă la 07.03.2018;

Instanța de apel de la 21.03.2018 pînă la 02.05.2018;

Instanța de recurs de la 18.06.2018 pînă la 07.08.2018.

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție asupra recursurilor ordinare în cauză în baza actelor din dosar,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 07 martie 2018 *Ciutac Ion*, a fost recunoscut vinovat și condamnat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

Conform art. 90 Cod penal, a fost suspendată executarea pedepsei cu închisoare aplicate lui Ciutac Ion, pe o perioadă de probațiune de 3 ani, cu dispunerea neexecutării pedepsei aplicate dacă, în perioada de probațiune fixată, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

S-a admis parțial acțiunea civilă înaintată de către succesorul victimei, Ciutac Tatiana către inculpatul Ciutac Ion, privind încasarea prejudiciului cauzat prin infracțiune.

S-a dispus încasarea de la Ciutac Ion în beneficiul lui Ciutac Tatiana, suma prejudiciului moral cauzat prin infracțiune, în mărime de 150 000 lei.

S-a dispus încasarea de la Ciutac Ion în beneficiul lui Ciutac Tatiana, suma despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin decesul întreținătorului, pentru întreținerea copiilor minori, în mărime de câte 800 lei, lunar, pentru fiecare copil minor: Ciutac Dumitrița, Ciutac Otilia, și Ciutac Anatolie, începând cu data de 07.03.2018, până la împlinirea vârstei de 18 ani.

În rest acțiunea civilă înaintată de către succesorul victimei, Ciutac Tatiana, a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

S-a respins cererea acuzatorului de stat, cu privire la încasarea din contul lui Ciutac Ion, a cheltuielilor legate de efectuarea expertizelor în cauza penală, în mărime de 3 486 lei, ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată în sensul enunțat, instanța de fond a reținut că, Ciutac Ion, la 22 decembrie 2015, aproximativ la ora 10.³⁰, fiind treaz, cu permis de conducere valabil, conducând automobilul de model „VAZ 2108”, cu n/î XXX, în salonul căruia în calitate de pasager pe bancheta din față se afla Ciutac Anatolie, în mun. Chișinău se deplasa pe traseul M2 (Chișinău - Soroca) din direcția s. Măgdăcești, r-nul Criuleni, în direcția mun. Chișinău. În timpul deplasării, ajungând în regiunea km 12, a traseului menționat, nu a manifestat prudență sporită la trafic și anume, nu a ținut permanent seama de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere ignorând astfel cerințele pct. 45 al Regulamentului Circulației Rutiere (RCR) care prevede că, conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; de condițiile rutiere, s-a angajat în efectuarea manevrei de preselecție a benzilor, de pe banda a II-a, a trecut pe prima bandă, poziționându-se în fața autotractorului de model „MAN”, cu n/î XXX cu semiremorca de model „Langendorf, cu n/î XXX, condus de către șoferul Cîrcîș Alexandru și încărcat cu piatră neprelucrată, după care, fără careva motiv a întreprins frânare bruscă, prin ce a ignorat pct. 50 lit. d) al RCR care indică că, conducătorului de vehicul îi este interzis să frâneze brusc, dacă această acțiune nu este impusă de siguranța circulației, la fel a încălcat și cerințele pct. 51 al RCR care indică că, imediat după executarea depășirii, nu se reduce brusc viteza și nu se oprește decât în cazuri excepționale și, ca urmare, creând obstacol pentru deplasarea în siguranță a autotractorului de model „MAN”, cu n/î XXX, a generat comiterea tamponării din spate, a automobilului pe care-l conducea, de model „VAZ 2108”, cu n/î XXX. În rezultatul accidentului rutier, pasagerului din automobilul de model „VAZ 2108”, Ciutac Anatolie, potrivit raportului de expertiză medico-legală cu nr. 1D/2732 din 24.02.2016, i-au fost cauzate vătămări corporale grave sub formă de traumă cranio-cerebrală deschisă manifestată prin excoriații pe cap, fractura bazei craniului, hemoragii subdurale, obturarea căilor respiratorii superioare cu sânge, care a fost produsă prin hipertensiunea coloanei vertebrale, vătămări care au provocat decesul persoanei.

Astfel, prin acțiunile sale, Ciutac Ion a săvârșit încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere și de exploatare a unităților de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane, adică a comis infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

3. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond, procurorul a declarat apel, prin care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă: recunoașterea lui Ciutac Ion vinovat de infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea dreptului de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani și cu luarea acestuia sub strajă direct din sala de judecată. Corpul delict: Automobilul de model „VAZ 2108” cu n/î „XXX”, care la moment se află spre păstrare la parcare de pe str. Muncești 121 „A” din mun. Chișinău, de păstrat în continuare la parcare susmenționată până la intrarea sentinței în vigoare. De a obliga inculpatul Ciutac Ion să achite cheltuielile judiciare în sumă totală de 3 486 lei. A admite acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată în limita în care instanța va considera că, aceasta este întemeiată.

În motivarea cererii de apel procurorul a invocat că, pedeapsa care urma să-i fie aplicată lui Ciutac Ion urma a fi una pe măsură, or, acesta în cadrul urmăririi penale nu a recunoscut vina în săvârșirea infracțiunii imputate și nu a dorit să depună careva declarații, evitând astfel să conlucreze cu organul de urmărire penală.

Mai mult ca atât, Ciutac Ion nici nu s-a interesat de soarta succesului părții vătămate și anume soția părții vătămate, care la acel moment era însărcinată cu tripleți, precum nici nu a contribuit în vre-un oarecare fel la recuperarea prejudiciului cauzat acesteia, chiar dacă partea vătămată e fratele său, iar succesul părții vătămate îi este soția fratelui său.

Astfel, prin soluționarea acestei cauze penale, urma să se producă efectul scontat și anume: evidențierea faptului că, organele de drept, opinia publică, nu tolerează comportamentul inadecvat al persoanelor de încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere, cu atât mai mult cele soldate cu decesul persoanelor.

Prin pedeapsa aplicată lui Ciutac Ion de către instanța de judecată, pedeapsa respectivă nu-și va atinge scopul pedepsei, astfel nefiind restabilită echitatea socială, fapt ce nu va genera corectarea condamnatului, astfel, fiind încălcate prevederile art. 61 Cod penal.

Instanța a respins ca fiind neîntemeiată solicitarea procurorului cu privire la încasarea de la condamnat în contul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 3 486 lei, fapt ce generează considerarea sentinței date ca fiind una ilegală, ori, potrivit art. 227, 229 Cod de procedură penală, instanța urma să le încaseze de la inculpat.

Efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o; ca urmare, cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind *vinovăția sa infracțională*, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

3.1. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond, avocatul Vladimir Kovali în numele succesului părții vătămate Ciutac Tatiana, a declarat apel, prin care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei hotărâri prin care Ciutac Ion să fie obligat să achite prejudiciul moral pentru prejudiciul cauzat prin decesul întreținătorului în mărime de 400 000 lei și pentru întreținerea copiilor minori în mărime de 1 500 lei, lunar, pentru fiecare copil minor, până la împlinirea vârstei de 18 ani.

În motivarea cererii de apel avocatul succesului părții vătămate a invocat că, acordarea de daune morale, pentru membrii familiei persoanei decedate ca urmare a unui fapt ilicit reprezintă o modalitate prin care să se asigure despăgubirea acestora pentru suferințele provocate de dispariția unei persoane apropiate. Dat fiind că, se analizează daunele morale, necesare pentru reparare; unui prejudiciu greu de evaluat pecuniar, nu există criterii obiective care să permită o individualizare exactă a acestora, instanța fiind datoare să se raporteze la date concrete pentru a aprecia asupra caracterului justificat a pretențiilor formulate (natura relațiilor dintre parte și defunct, situația lor familială, dificultățile generate de dispariția unui membru al familiei, impactul pe care aceasta îl are asupra familiei sale etc.).

Partea civilă este soția defunctului, cei doi fiind căsătoriți de mult timp și având 3 copii, context în care se impune prezumția că, relațiile dintre soți erau apropiate, caracterizate prin încredere și sprijin reciproc iar decesul victimei a afectat grav și iremediabil familia sa și implicit pe partea civilă care a solicitat daune morale,

punând-o pe aceasta în situația ca prin activitatea sa să suplinească contribuția pe care soțul o avea în familie atât în plan material, dar mai ales în plan afectiv. Succesorul victimei înaintând acțiunea civilă a reieșit din circumstanțele ca daunele morale să nu fie excesive, nerezonabile, fără simțul măsurii, să nu devină astfel spoliatoare și nelegitime. Or prejudiciul moral trebuie să fie dovedit, dar instanța are obligația să-l aprecieze în raport de gravitatea și importanța sa și fără a se ajunge la realizarea unui dezechilibru de interese. Astfel potrivit art.14 din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (1) Despăgubirea de asigurare va fi stabilită și achitată în limitele răspunderii asigurătorului.

Biroul Național de Statistică a publicat pentru anul 2017 minimul de existență pentru un copil în vârstă de 1-6 ani de circa 1600-1700 lei, în cazul dat tripleții sunt născuți la 16.03.2016, or în prezent n-au atins vârsta necesară pentru grădiniță și apelanta nu poate fi încadrată în câmpul muncii fiind și ea la întreținerea părinților săi. Instanța de judecată urma să cerceteze aceste circumstanțe importante, precum și faptul că copiii minori au necesitatea de a fi întreținuți din momentul nașterii. Or la nașterea lor ei au rămas fără întreținător datorită culpei inculpatului.

3.2. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond, avocatul Gheorghe Șalari în numele inculpatului Ciutac Ion a declarat apel prin care a solicitat achitarea inculpatului Ion Ciutac, din motiv că, fapta nu a fost săvârșită de acesta.

În motivarea apelului avocatul Gheorghe Șalari a menționat că, în cadrul urmăririi penale și examinate în instanță au fost dispuse mai multe expertize judiciare legate de producerea accidentului dat, dar din concluziile acestor expertize nici pe departe nu rezultă că anume inculpatul Ciutac Ion se face vinovat de accidentul rutier în urma căruia a decedat fratele său Ciutac Anatolie.

Instanța de judecată a selectat din aceste rapoarte doar punctele convenabile acuzării iar probele ce combat vinovăția inculpatului le-a ignorat.

Legătura causală directă a accidentului rutier rezultat cu decesul unei persoane este anume ignorarea absolută a regulilor de circulație a conducătorului automobilului „MAN” și nicidecum acțiunile sau inacțiunile lui Ciutac Ion.

Reieșind din hotărârea menționată cât și cele descrise de apărare chiar și în cazul oricărei vinovății din partea lui Ciutac Ion cu implicarea în accidentul rutier descris ca o pedeapsă, a numi-o chiar cea mai aspră, ar fi tragerea lui la răspundere conform Codului Contravențional.

Pentru excluderea partinității apărării, în cadrul cercetării judecătorești apărarea a solicitat de a fi audiat un specialist în domeniul auto-tehnicii, necointerestat, independent și neutru, care putea să-și expună poziția sa referitor acțiunile/inacțiunile ambilor conducători auto, raportul causal a accidentului, însă instanța a respins categoric această cerere.

Referitor la declarațiile martorilor Cîrcîș Alexandru, Dumbravan Iurie, Guțan Simion pe declarațiile cărora se bazează instanța în comiterea infracțiunii date anume de Ciutac Ion, ele nu pot fi supuse nici unei critici.

Instanța de fond nu numai că nu a atras atenția asupra contradicțiilor esențiale din declarațiile martorilor dați, dar nici nu a motivat din ce cauză, deși sunt contradictorii au stat la adoptarea unei sentințe de condamnare.

Mai mult ca atât instanța și-a asumat funcția de apărător a conducătorului MAN chipurile că el a întreprins acțiuni de frînare, însă din cauza distanței minime și a

încărcăturii, nu a reușit să o oprească nefiind posibilă în cazul dat, evitarea tamponării din spate a automobilului VAZ.

Instanța de fond s-a eschivat de a da o apreciere concluziilor expertizelor că reieșind din circumstanțele accidentului, conducătorul automobilului de model MAN “a dispus de posibilitatea tehnică să evite accidentul rutier dat, acționând în conformitate cu cerințele art. 45-49 al RCR al RM”(pct.20 a raportului de expertiză nr.467 din 18.05.2016). Răspuns la această concluzie a expertului în sentința de condamnare nu există.

În sentința de condamnare prima instanță indicat că, declarațiile inculpatului sunt combătute prin rapoartele de expertiză dar necătfind la faptul că aceleași rapoarte totalmente combat declarațiile martorilor învinuirii Cîrciș Alexandru, Dumbrăvanu Iurie și Guțan Simion (ce au stat la baza sentinței de condamnare) instanța le-a ignorat și nu le-a dat careva apreciere */Standarte duble de apreciere a probelor/*.

Concluziile experților la examinarea cauzelor nu au o calitate primordială față de alte probe, dar totuși este ilegal ca la baza sentinței de condamnare să fie puse doar declarațiile absolut contradictorii ale martorilor învinuirii, în raport cu situația de fapt și concluziile experților.

În ședința de judecată inculpatul Ciutac Ion a declarat că întradevăr la 22.15.2015 aproximativ la orele 10-30 se deplasa la volanul automobilului „VAZ 2108” iar alături în calitate de pasager se afla fratele său Ciutac Anatole. Într-un moment a observat că temperatura apei la motor s-a ridicat și el a considerat necesar și posibil să se oprească pe partea dreaptă a carosabilului. Se deplasa pe banda I-a dreaptă a carosabilului și nu crea la acel moment careva obstacole deoarece autocamionul cu pietriș pe care anterior l-a depășit, se afla deja în spatele său la o distanță de 80-90m. Frânarea a început-o lent și nicidecum nu brusc, deoarece nu era necesitate de frânare bruscă, cu atât mai mult în asemenea împrejurări să-și pună viața lui și a fratelui în pericol.

Urma de frână a automobilului VAZ putea să apară de la blocarea roților în rezultatul tamponării din spate de auto MAN sau involuntar putea să se producă apăsarea frânei de el tot în urma loviturii puternice la care a fost supus automobilul său.

Decesul cet. Ciutac Anatolie, în urma accidentului rutier din 22.15.2015, nicidecum nu a survenit în urma acțiunilor/inacțiunilor fie ele intenționate sau neintenționate ale inculpatului Ciutac Ion. Contradicțiile enumerate în cauza dată nu au fost înlăturate de procuror și instanță (*aceasta nu este obligațiunea avocatului, după cum eronat indica în sentință instanța de judecată*).

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2018, a fost respins ca nefondat apelul avocatului Gheorghe Șalari în numele inculpatului Ion Ciutac declarat împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din 07 martie 2018.

A fost admis apelul procurorului și apelul avocatului Vladimir Kovali în numele succesorului părții vătămate Tatiana Ciutac, casată sentința contestată în partea laturii civile, și pronunță în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

S-a admis acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Tatiana Ciutac către Ion Ciutac.

S-a încasat din contul lui Ciutac Ion în beneficiul succesorului părții vătămate Ciutac Tatiana 300 000 lei cu titlul de prejudiciu moral, cauzat prin infracțiune.

S-a încasat din contul lui Ciutac Ion în beneficiul lui Ciutac Tatianeii indemnizație lunară pentru pierderea întreținătorului în mărime a câte 1 500 lei pentru întreținerea copiilor minori Ciutac Dumitrița, Ciutac Otilia și Ciutac Anatolie, începând cu data de 16 martie 2016, până la atingerea vârstei de 18 ani, pentru fiecare copil.

S-a încasat din contul inculpatului Ciutac Ion la bugetul de stat 3 486 lei cu titlul de cheltuieli judiciare, suportate în legătură cu efectuarea expertizelor.

În rest dispozițiile sentinței contestate s-au menținut fără modificări.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că, Ciutac Ion a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal - încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere și le exploatare a unităților de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane.

Vina inculpatului Ciutac Ion în comiterea infracțiunii constatate în instanța de fond, este dovedită în afara dubiilor rezonabile prin următoarele probe cercetate în cadrul ședinței și anume: *declarațiile succesorului părții vătămate Ciutac Tatiana; declarațiile martorilor Cîrcîș Alexandru, Guțan Simion, Dumbravan Iurie, precum și: procesul-verbal de consemnare a celor constatate din 22.12.2015(f.d. 32); procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier din 22.12.2015 (f.d. 33-34); procesul-verbal de examinare și verificare a stării tehnice a unității de transport din 22 decembrie 2015 (f.d. 35); procesul-verbal de examinare și verificare a stării tehnice a unității de transport din 22 decembrie 2015 (f.d. 37-52); procesul-verbal nr. 989 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei din 22.12.2015, întocmit în privința lui Ciutac Ion, prin care se confirmă că, ultimul este treaz (f.d. 68); procesul-verbal nr. 994 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei din 22.12.2015, întocmit în privința lui Cîrcîș Alexandru, prin care se confirmă că, ultimul este treaz (f.d. 71); procesul-verbal de examinare a obiectului din 21.06.2016 și planșa fotografică, conform căruia a fost examinat automobilul de model "VAZ" (f.d. 99-102); raportul de expertiză medico-legală nr. 1D/2732 din 24.02.2016, potrivit concluziilor căruia la examinarea medico-legală a cadavrului lui Ciutac Anatol Ion, a.n.1082, s-a depistat traumă cranio-cerebrală deschisă manifestată prin excoriații pe cap, fractura bazei craniului, hemoragii subdurale, obturarea căilor respiratorii superioare cu sânge, care a fost produsă prin hipertensiunea coloanei vertebrale, posibil în timpul și circumstanțele indicate, are legătură cauzală cu survenirea decesului și conform criteriului pericol pentru viața, se califică ca vătămare gravă, ce a provocat decesul (f.d. 112-113, vol. I); raportul de expertiză judiciară auto-tehnică nr. 467 din 18.05.2016, conform concluziilor căruia, în momentul de coliziune viteza de deplasare a automobilului de model „MAN TGA 18.410” a fost mai mare decât viteza de deplasare a automobilului „VAZ 2108” (f.d. 125- 142, voi. I); raportul de expertiză judiciară auto-tehnică nr. 221 din 26.04.2017, potrivit concluziilor căruia: deteriorările prezente în sistemele automobilului de model „VAZ 2108”, cu n/î XXX, responsabile de siguranța circulației rutiere și anume în suspensia roții din dreapta*

spate menționate în compartimentul „EXAMINARE” al raportului de expertiză dat, s-au format în urma accidentului rutier. La sistemul de direcție al automobilului de model „VAZ 2108”, cu n/î XXX, nu sunt prezente defecte tehnice, care ar fi putut apărea înainte de accidentul rutier dat și să ducă la pierderea controlului asupra automobilului până în momentul accidentului. Sistemul de frânare al automobilului de model „VAZ 2108”, cu n/î XXX, nu prezintă defecte tehnice, care ar fi putut apărea înainte de accidentul rutier dat și să afecteze eficiența acestuia. Detaliile suspensiilor ale celorlalte roți a automobilului de model „VAZ 2108” cu n/î XXX nu prezintă defecte tehnice care ar fi putut apărea înainte de accidentul rutier dat și să ducă la schimbarea neadecvată a direcției de deplasare a automobilului (f.d. 197-202, vol. I); *raportul de expertiză judiciară auto-tehnică nr. 362 din 23.06.2017*, conform concluziilor căruia „Spațiul necesar de oprire în siguranța a automobilului de model „MAN TGA 18.410”, la viteza de deplasare de 70 km/h, în condițiile rutiere respective constituie aproximativ 60,6-64,5 m. Spațiul necesar de oprire în siguranța a automobilului de model „VAZ 2108”, la viteza de deplasare 60 km/h, în condițiile rutiere respective constituie aproximativ 44,1 m. în momentul începerii frânării (cu formarea urmei de frânare) a automobilului de model „VAZ 2108”, distanța dintre automobile constituia aproximativ 10,4 metri (f.d. 213-223, vol. I).

Astfel, instanța de apel a constatat cu certitudine că, probatorul examinat determină indubitabil în acțiunile inculpatului Ciutac Ion elementele infracțiunii incriminate, cât și etapele de comiterea a infracțiunii, ori, instanța de apel a respins argumentele avocatului și inculpatului, care a fost combătute, *ad integrum*, prin probatorul prezentat de acuzator, și examinat în instanța de fond și de apel.

Totodată, instanța a stabilit cu certitudine că, de către inculpatul Ciutac Ion, au fost ignorate prevederile art. 50 lit. d) din Regulamentul menționat, care prescriu că, conducătorului de vehicul îi este interzis să frâneze brusc, dacă această acțiune nu este impusă de siguranța circulației, precum și prevederile pct. 51 din Regulament, conform cărora, imediat după executarea depășirii, nu se reduce brusc viteza și nu se oprește decât în cazuri excepționale, fapt constatat și prin Raportul de expertiză judiciară nr. 467 din 18.05.2016 (f.d. 125-142, vol. I), precum și prin Raportul de expertiză judiciară nr. 362 din 23.06.2017 (f.d. 213-223, vol. I). Or, instanța a reținut că, datele prezentate expertului pentru efectuarea expertizelor au fost autentice, fiind prezentate toate materialele acumulate și probele administrate în cadrul urmării penale. Prin urmare, instanța nu pune la îndoială veridicitatea concluziilor prezentate de către experți și urmează să aprecieze raporturile de expertiză menționate în cumul cu alte probe, și anume, declarațiile martorilor, prin care se confirmă vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii.

De asemenea, potrivit declarațiilor inculpatului Ciutac Ion date în cadrul instanței de apel, ultimul a menționat că, a dorit să ajute familia decedatului însă aceasta nu i-a permis, astfel instanța de apel a conchis că, inculpatul nu se recunoaște vinovat în comiterea infracțiunii incriminate, dar totuși dorește să ajute familia decedatului, or care ar fi necesitatea acordării ajutorului, atât timp cât ultimul se declară nevinovat.

Referitor la apelul procurorului și avocatului Vladimir Kovali în numele succesorului părții vătămate Tatiana Ciutac, în partea stabilirii pedepsei inculpatului, instanța de apel a stabilit că, instanța de fond la stabilirea pedepsei a acordat o deplină eficiență prevederilor art. art. 61, 75 Cod penal, ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat; de

circumstanțele cauzei care atenuază și agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate.

Instanța de apel a reținut că, la stabilirea pedepsei instanța de fond a ținut seama de circumstanțele cauzei, de persoana inculpatului, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de influența pedepsei aplicate supra corectării și reeducării inculpatului, corect și rațional a aplicat față de ultimul pedeapsă sub formă de închisoare cu suspendarea executării pedepsei conform art. 90 Cod penal.

Față de lucrul judecat de primă instanță, s-a constatat motivarea amplă și temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu faptele reținute în sarcina inculpatului, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale

Instanța de apel a menționat că, prin sentința instanței de fond corect s-a constatat că, inculpatul Ciutac Ion nu prezintă pericol social, iar personalitatea acestuia determină semne evidente de posibilă influențare spre corectare fără, aplicarea pedepsei cu închisoare. Astfel că, scopul pedepsei penele poate fi atins și cu stabilirea sancțiunii sub formă de închisoare cu suspendare conform art. 90 Cod penal, pedeapsa care este aptă să conducă la realizarea scopurilor sancțiunii, contribuind la reeducarea inculpatului, la formarea unei atitudini pozitive a acestuia față de ordinea de drept, regulile de conviețuire socială și principiile morale.

Instanța de apel a nu a reținut argumentele acuzatorului de stat precum că, pedeapsa aplicată inculpatului este una prea blândă, astfel în acest sens corect instanța de fond a aplicat pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport pe un termen de 3 ani, pedeapsă suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 3 ani, sunt întrunite condițiile prevăzute de lege, care permit aplicarea unei astfel de pedepsă.

Astfel, instanța de apel a stabilit că, succesorul părții vătămate Tatiana Ciutac, a solicitat instanței menținerea pedepsei aplicate, și oferirea posibilității inculpatului de a contribui la repararea prejudiciului material și moral cauzat, prin infracțiune, astfel . argumentele acuzatorului de stat în acest sens sunt neîntemeiate și nu pot fi reținute.

Referitor la acțiunea civilă:

Prin acțiunea formulată, partea civilă a solicitat încasarea din contul inculpatului 400 000 lei cu titlul de prejudiciu moral, și a pensiei alimentare câte 1500 lei pentru fiecare copil.

Conform art. 219 Cod penal și art. 1398 Cod civil, instanța de apel a considerat pretențiile reclamantei Ciutac Tatiana în partea prejudiciului moral și a pensiei alimentare întemeiate, urmând a fi admise.

Astfel succesorul părții vătămate - Ciutac Tatiana solicită încasarea prejudiciului moral în mărime de 400 000 lei. Cu referire la prejudiciul moral, instanța de apel a statuat că, familia părții vătămate a suferit enorm de pe urma acțiunilor comise de către Ciutac Ion, au pierdut o persoană dragă, întreținătorul familiei, soția căruia era însărcinată cu tripleți

Instanța de apel a considerat, prejudiciul moral încasat de către instanța de fond în mărime de 150 000 lei în beneficiul succesorului părții vătămate, o sumă mult prea mică pentru suferințele trăite, mai mult că, soția decedatului era însărcinată cu tripleți, astfel instanța de apel a considerat necesar a acorda cu titlu de prejudiciu moral sumă de 300 000 lei, care urmează a fi încasată din contul inculpatului în beneficiul succesorului părții vătămate - Ciutac Tatiana, ori, suma de 300 000 lei v-a avea efect

compensatoriu pentru succesorul părții vătămate - Ciutac Tatiana și nu vine în contradicție cu prevederile art. 41 din Convenția Europeană pentru drepturile Omului, din care rezultă că, suma pretinsă nu trebuie să fie exorbitantă și să nu tindă la o îmbogățire fără temeii.

Ce ține de solicitarea succesorului părții vătămate, Ciutac Tatiana cu privire la încasarea pensiei alimentare în mărime de 1 500 lei pentru fiecare copil, până la atingerea vârstei de 18 ani, instanța de apel a considerat întemeiată care a fost admisă integral, or potrivit prevederilor art. 1419 alin. (1) lit. b) și alin (2) lit. a) din Codul civil, în cazul decesului persoanei ca urmare a vătămării grave a integrității corporale sau a altei vătămări a sănătății, dreptul la despăgubire îl au: copilul persoanei născut după decesul ei. Dreptul la despăgubire se recunoaște minorilor, până la împlinirea vârstei de 18 ani. Conform art. 1420 alin. (1) al Codului civil, plata despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății ori prin deces se efectuează în rate lunare.

Astfel, ținând cont de faptul că, s-a stabilit cu certitudine că vinovat de producerea accidentului rutier este inculpatul Ciutac Ion, care s-a soldat, ca urmare a vătămării grave a integrității corporale, cu decesul lui Ciutac Anatolie, tată a 3 copii, care s-au născut deja după decesul acestuia, instanța de apel a menționat că, copiii, care au rămas fără întreținător, au dreptul la despăgubiri până la împlinirea vârstei de 18 ani. În același timp, instanța consideră că suma de 1 500 lei lunar, pentru fiecare copil, solicitată de succesorul părții vătămate este întemeiată, astfel instanța de apel a considerat necesar de a încasa de la Ciutac Ion în beneficiul lui Ciutac Tatiana, suma despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin decesul soțului - Ciutac Anatolie, în mărime de câte 1 500 lei, lunar, pentru fiecare copil minor: Ciutac Dumitrița, născută la 16.03.2016, Ciutac Otilia, născută la 16.03.2016 și Ciutac Anatolie, născut la 16.03.2016, începând cu data de 16 martie 2016, până la împlinirea vârstei de 18 ani.

Referitor la solicitarea acuzatorului de stat cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 3486 lei, instanța de apel a consider-o întemeiată din următoarele considerente.

Potrivit art. 227, 228, 229, 143 Cod de procedură penală, instanța de apel a constatat că, cheltuielile judiciare cu privire la efectuarea expertizelor în mărime de 3486 lei urmează a fi încasate din contul inculpatului Ciutac Ion, ori, urmărirea și judecarea unei cauze penale ocazională efectuarea de cheltuieli pentru întocmirea și transmiterea actelor de procedura, pentru administrarea probelor și conservarea mijloacelor materiale de probă, cu retribuirea apărătorilor, precum și cu orice alte cheltuieli necesare normalei desfășurări a procesului penal. În cheltuielile ocazionate de administrarea probelor se includ și sumele pentru retribuția cuvenită experților și interpreților pentru serviciul care l-au adus justiției. Spre deosebire de procesul civil, unde sumele necesare acestor cheltuieli sânt avansate de către reclamant, prin plata taxei de timbru, la introducerea acțiunii, în cauzele penale, în care activitatea judiciară se desfășoară din oficiu, sumele necesare cheltuielilor de urmărire sau de judecată sunt avansate, de regulă, de stat, prin organul judiciar în fața căruia se află cauza penală.

Efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o; ca urmare, cheltuielile judiciare sânt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind

vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

Obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, chiar dacă partea vătămată și partea civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli; de asemenea, obligația de a suporta cheltuielile judiciare este integrală, incluzând toate cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de către prima instanță.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar prin care solicită casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de menținerea pedepsei închisorii cu excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal. Recurentul invocă dezacordul cu aplicarea pedepsei nonprivative de libertate. De asemenea, instanța de apel nu s-a expus asupra prevederilor art. 7, 61, 75, 76 Cod penal, adică nu a efectuat procedura de individualizare și stabilirea duratei și cuantumului pedepsei.

5.1. Nefiind de acord cu hotărârile menționate, avocatul Gheorghe Șalari în numele inculpatului Ciutac Ion, declară recurs ordinar prin care solicită casarea acestora cu pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința lui Ciutac Ion din motiv că fapta nu a fost săvârșită de ultimul. Recurentul invocă aceleași motive declarate în cererea de apel. De asemenea, se invocă dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, instanțele de fond au examinat cauza unilateral, nu au fost dezbătute motivele invocate în cererea de apel al apărării, potrivit raportului de expertiză, șoferul camionului MAN, a dispus de posibilitate tehnică de a evita impactul cu autoturismul VAZ, însă instanțele au trecut cu vederea de aceste rapoarte, declarațiile martorilor acuzări sunt contradictorii.

6. Judecând recursurile în raport cu materialele cauzei și temeiurile invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că, acestea urmează a fi respinse ca inadmisibile din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Referitor la recursul ordinar declarat de procuror:

Recurentul în recurs a invocat ca temei de casare a deciziei instanței de apel art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Analizând temeiurile respective în raport cu motivele invocate în recursul declarat, Colegiul penal constată că, recurentul descrie dezacordul cu menținerea aplicării pedepsei nonprivative de libertate și solicită excluderea prevederilor art. 90 Cod penal.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide că, acest temei nu și-a găsit confirmare, deoarece instanța de apel a analizat obiectiv circumstanțele cauzei și și-a motivat soluția în sensul oferirii răspunsurilor la toate motivele apelului declarat de

procuror, astfel că decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Astfel, referitor la motivul recurentului, precum că instanțele de fond incorect au individualizat pedeapsa și greșit au aplicat prevederile art. 90 Cod penal, inculpatului Ciutac Ion, Colegiul îl consideră neîntemeiat.

La acest capitol, Colegiul penal remarcă că, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, conform art. 75 alin. (1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Conform art. 16 Cod penal, infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor grave, care se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 4 ani.

Astfel, inculpatului Ciutac Ion i-a fost aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

Potrivit art. 90 alin. (1) Cod penal, la stabilirea pedepsei cu închisoarea pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, instanța de judecată, ținând seama de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, ajungând la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

Consultând textul deciziei instanței de apel, Colegiul reține că, la stabilirea pedepsei inculpatului Ciutac Ion, aceasta a ținut cont de principiile de aplicare a pedepsei prevăzute de art. 61 Cod penal, de criteriile generale de individualizare a ei, stipulate în art. 75 Cod penal, de toate circumstanțele cauzei care agravează ori atenuează răspunderea, de persoana inculpatului, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de influența pedepsei aplicate supra corectării și reeducării inculpatului, a considerat posibilă corijarea și reeducarea acestora fără izolare de societate, dispunând suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite pe un termen de probațiune de 3 ani, în temeiul art. 90 Cod penal, considerând că aceasta este una echitabilă faptei comise.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal consideră că instanțele de fond și-au argumentat hotărârile, care sunt în corespundere cu prevederile art. 384 alin. (3) și art. 394 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, bazându-se pe materialele cauzei și acordând deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75, 90 Cod penal.

În aceste condiții instanța de recurs consideră, că n-a fost constatată prezența în speța examinată a unor erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Respectiv, analizând materialele cauzei și hotărârea instanței de apel, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept gravă ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești contestate.

Referitor la recursul ordinar declarat de avocatul Gheorghe Șalari în numele inculpatului Ciutac Ion:

Din conținutul cererii de recurs se deduce temeiul prevăzut de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, având în vedere că apărătorul inculpatului critică vinovăția, considerând că, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, solicitând să fie achitat.

Analizând motivele indicate în textul recursului, Colegiul penal sesizează că, de fapt, recurentul contestă modalitatea de apreciere a probelor de către instanțele inferioare, considerând că acestea sunt insuficiente și nu dovedesc cu certitudine că faptele incriminate în actul de învinuire a fost comis de Ciutac Ion.

La acest capitol, instanța de recurs subliniază că procedura de apreciere a probelor ține de starea de fapt a cauzei, care a fost deja statuată de către instanța de apel, de competența căreia este stabilirea stării de fapt. Instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și s-o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, însă va ține seama de starea de fapt deja constatată prin hotărârea judecătorească devenită definitivă. Această concluzie se desprinde din prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, care prin temeiurile enumerate în pct. 1)-16) oferă dreptul de casare numai dacă se constată o eroare de drept. Aprecierea probelor ca temei de recurs nu se specifică în norma vizată, iar dezacordul unei părți în acest sens nu echivalează cu o eroare ce ar constitui temei de casare a unei hotărâri de condamnare sau de achitare.

Cît privește motivul precum că, instanța a admis o eroare gravă de fapt, Colegiul penal în această ordine de idei specifică că, pentru a constitui caz de casare eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte să fie vădită, neîndoielnică. Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține. Dar, verificând probatoriul administrat în cauză, prin prisma argumentelor invocate de recurent, Colegiul le consideră ca nefondate, în sensul că vinovăția inculpatului de săvârșirea infracțiunii incriminate se dovedește indubitabil din probele acumulate și că, la caz, nu a fost comisă nici o gravă eroare de fapt de către instanța de apel la judecarea cauzei, care ar duce la casarea hotărârii atacate și adoptarea unei alte soluții.

Din acest punct de vedere se constată că, de fapt, în cauză nu s-a comis erorile de drept la care face referință recurentul și, deci, nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate, iar pedeapsa aplicată inculpatului este echitabilă faptelor comise.

Totodată, instanța de recurs remarcă, că criticile formulate de recurent, au format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel respectând prevederile art. 414 alin.(3) și 417 alin.(1) pct.7) și 8) Cod de procedură penală, căroră instanța le-a dat o motivare clară și argumentată expusă în pct. 4.1. al prezentei decizii, soluție, care este susținută și de instanța de recurs și a cărei reluare nu se mai impune.

Așadar, verificând procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel și lecturând textul deciziei, rezultă că instanța ierarhic inferioară a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, și-a motivat soluția adoptată punând la baza acesteia probele administrate și verificate în cadrul ședinței instanței de apel. Ținând cont de cele menționate Colegiul penal conchide că conținutul deciziei corespunde prevederilor legale sus menționate, fiind oferite răspunsuri la toate motivele invocate în apel.

Totodată, Colegiul penal conchide că, toate probele prezentate au primit o apreciere justă, iar concluziile făcute de instanța de apel au rezultat din circumstanțele de fapt stabilite în prezenta cauză penală.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanța de apel. În cazul în care acesta și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe.

Astfel, Colegiul penal susține pe deplin concluzia instanței de apel precum că, inculpatul Ciutac Ion, a comis infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Prin urmare, erorile de drept invocate de recurent, prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului, iar din aceste considerente recursul urmează a fi respins, ca inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vitalie Călugăreanu și de către avocatul Gheorghe Șalari în numele inculpatului Ciutac Ion, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2018, în cauza penală, în privința lui **Ciutac Ion XXX**, cu menținerea hotărârei atacate.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la **29 august 2018**.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu